

ภาคผนวก

นโยบายและมาตรการการค้า ไทย – ลาว¹³

เนื่องจากคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ ให้ความเห็นชอบในการกำหนดนโยบายการค้า และการให้ความช่วยเหลือแก่ สปป.ลาว ที่กำลังประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เนื่องจากการขาดดุลการค้า จำนวนมาก จึงได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การค้าชายแดน ไทย – ลาว

1. เร่งมาตรการส่งเสริมการนำเข้าสินค้าจาก สปป.ลาว เช่น การลดภาษี เพื่อให้ลาวขายสินค้าแก่ไทยได้มากขึ้น และ ต่อรองกับ WTO เพื่อละเว้นโควต้าสินค้าเกษตรนำเข้าให้กับลาว ทำให้ลาวขายสินค้าเกษตรได้มากขึ้น เนื่องจากผู้ผลิตต่างไปตั้งฐานการผลิตใน สปป.ลาว จำนวนมากในขณะนี้ หากทำได้สำเร็จต้นทุนการส่งสินค้าออกจาก สปป.ลาวจะต่ำลง
2. ส่งเสริมการลงทุนตรงในลาว เป็นความร่วมมือใน 4 เหลี่ยมเศรษฐกิจ เพื่อเสริมตลาดการค้าในอาเซียน โดยได้รับความร่วมมือจาก สภาหอการค้าไทย สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์ โดยการหารือกับเจ้าแขวงเป็นกรณี หรือจากการขอความร่วมมือให้สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำ สปป.ลาว เป็นสื่อกลางในการ สร้างสัมพันธภาพทางการค้ากับ สปป.ลาว
3. เร่งโครงการคมนาคมขนส่ง ระหว่าง ไทย – ลาว เพื่อเพิ่มปริมาณการค้าผ่านแดนไปยังประเทศที่สาม ในการเชื่อมโยงเครือข่ายระบบเศรษฐกิจตลาดในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
4. ขอความร่วมมือจากหอการค้าจังหวัดในการยอมรับชำระค่าสินค้าจากลาวเป็นเงินกีบ โดยเฉพาะการค้ารายย่อยที่ จังหวัดหนองคายและมุกดาหาร สถานการณ์ในเวลานี้ยังไม่ดีขึ้น

ภาวะการค้าชายแดน ไทย – ลาว

รายการ	2532	2533	2534	2535	2356	2537	2538	2539	2540	2541	2542
ส่งออก	1673.1	1563.3	1902.9	2837.9	4130.8	6087.1	7963.0	7811.5	8559.3	11006.5	14391.1
นำเข้า	1199.1	1412.7	1593.4	1144.6	1660.7	1904.9	2021.2	1914.7	1806.3	1295.1	2335.7
ดุลการค้า	+474.0	+150.6	+309.5	+1693.3	+2470.1	+4972.2	+5941.8	+5896.8	+6753.0	+9711.4	+12055.4

¹³ เรียบเรียงจาก ทำเนียบรัฐบาล วารสารสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 7 / 15 กันยายน 2542.

ประเด็นเกี่ยวกับดุลการค้าของ สปป. ลาว

ดุลการค้าของ สปป.ลาว ขาดดุลสูงมาก เนื่องจาก 1) ลาวมีความต้องการสินค้าทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การสร้างถนน กระแสไฟฟ้า และสนามบิน และ 2) ความพึ่งพิงสินค้าอุปโภคบริโภคจากประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า แต่แนวโน้มความนิยมในสินค้าเหล่านั้น ค่อนข้างต่ำ รัฐบาลลาวก็เริ่มให้ทำสัมปทานป่าไม้ พื้นที่สีเขียวในลาวเริ่มลดลง

ลักษณะการค้าชายแดน นอกจากจะเป็นการขาดดุลการค้าตลอดกาลแล้ว สินค้าที่ผ่านจากประเทศไทยเข้าไป หรือออกจาก สปป.ลาว ยังอยู่ในฐานะสินค้าผ่านแดน เพื่อให้ลาวเปิดประตูการค้ากับต่างประเทศได้ ทั้งการผ่านประเทศไทยไปยังนานาชาติ และนำเข้าจากประเทศไทยไปยังประเทศตน สรุปได้ดังนี้

สถิติสินค้าผ่านแดน ไทย - ลาว

รายการ	2532	2533	2534	2535	2356	2537	2538	2539	2540	2541	2542
มูลค่าการค้าผ่านแดน	2170.5	2352.8	2888.1	3418.0	5271.5	7697.6	9873.2	10820.8	14388.0	15898.9	17053.8
จากลาวไปประเทศที่ 3	532.0	590.6	880.0	1153.3	1693.8	2286.7	3053.3	2752.2	4122.2	8125.1	5322.0
จากประเทศที่ 3 ไปลาว	1638.5	1762.2	2008.1	2264.1	3577.7	5410.9	6819.9	8070.6	10265.8	9773.8	11732.8

การจัดแบ่งประเภทรายการสินค้า จากการค้าชายแดน ไทย - ลาว โดยหน่วยงานของไทย

สินค้าส่งออกจากไทย ไปยังลาว (เรียงลำดับตามมูลค่า)	สินค้านำเข้าจากลาว มายังไทย (เรียงลำดับตามมูลค่า)
สินค้าอุปโภคบริโภค มีอัตราการเพิ่มขึ้นมากกว่า 120 % / ปี	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ส่งเสริมการทำสัมปทานป่าไม้โดยนักลงทุนชาวไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 มีการทำไม้แปรรูป เพิ่มขึ้น 90 %
วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ รวมถึง เครื่องจักร และอะไหล่	เครื่องจักรและอุปกรณ์
สินค้าทุน รวมถึง ยานยนต์ ทุกประเภท	อื่น ๆ
ปิโตรเลียม	
อื่น ๆ	

ท่าทีของลาวต่อไทย: การค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ¹⁴

...สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุก ๆ ด้านของประเทศ ทำให้ลาวมองว่านักลงทุนไทยกำลังถูกกลืนลาวไว้กลายเป็นเสมือนอาณานิคมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นการก่อประวัณณ์ อาชญากรรม การซื้อสิทธิขายเสียง ฯลฯ (Barber 1998: 224)

¹⁴ จักรฤทธิ อุทโท. ข้อเสนอแนะประการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ไทย - ลาว และสถานการณ์การท่องเที่ยวลาวในปัจจุบัน. Thai - Laos International Relation Forum

...สิ่งสะท้อนอย่างหนึ่งจากความรู้สึกต่อการครองจำทางเศรษฐกิจดังกล่าว ก็คือ ในช่วงแรกหลังจากการเปิดสะพานมิตรภาพ ไทย – ลาว ได้ไม่นานนัก ลาวก็ประกาศห้ามรถยนต์และรถบรรทุกของไทยผ่านไปยังฝั่งลาว โดยกำหนดว่าผู้โดยสารและสินค้าทั้งหมดจะต้องเปลี่ยนไปขึ้นรถยนต์ลาวอีกต่อหนึ่ง..

รายการสินค้ารัฐคุ้มครองและคุ้มครองตามแผนงาน ตามมาตรา 8

ข้อกำหนดเลขที่ 462/กค ลงวันที่ 8/2/1993 กระทรวงการค้า

รัฐคุ้มครองการนำเข้า	วัสดุก่อสร้าง ข้าวสาร รถและยานยนต์ทุกชนิด
รัฐคุ้มครองการส่งออกที่มีโควตา	ไม้ซุง ไม้แปรรูป
รัฐคุ้มครองการนำเข้า ตามแผนงานเฉพาะ	อาหารทุกประเภท (เนื้อสัตว์ และเครื่องอุปโภคบริโภคจากไทย)
	พันธุ์พืช - พันธุ์สัตว์
	ปุ๋ยเคมี
	เครื่องวัฒนธรรม ได้แก่ เทปเพลง วิดีโอ फिल्मภาพยนตร์ หนังสือ วารสาร เครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคม เครื่องดนตรี
	ยารักษาโรค / ปั่นทุกชนิด
	พาหนะสื่อสารทุกประเภท
รัฐคุ้มครองการส่งออก ตามแผนงานเฉพาะ	กีฬาวัฒนธรรม (สนุกเกอร์)
	กลสิกรรม / เครื่องป่า ของดอง / หนังสือสัตว์ / ไม้ซุง ไม้แปรรูป

ข้อสังเกตจากระเบียบดังกล่าว มี 2 ประการ คือ 1) ไม้ซุงและไม้แปรรูป เป็นสินค้าออกที่ขึ้นอยู่กับกำกับการจัดสรรโควตาและเป็นสินค้าคุ้มครองการส่งออก 2) เครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องวัฒนธรรมต่างก็เป็นสินค้าอยู่ในความควบคุมปริมาณการนำเข้า